

Het logo van de Historische Vereniging Bergambacht

Ben de Keijzer, oud-voorzitter

De meeste historische verenigingen – ook in de Krimpenerwaard – voeren als logo een heraldisch wapen. Veelal is dit gelijk aan of afgeleid van het gemeentewapen. Aanvankelijk gebruikte de historische vereniging het huidige gemeentewapen van Bergambacht zonder erbij stilgestaan te hebben dat dit gebruik wettelijk beschermd is.

Het huidige gemeentewapen van Bergambacht is bij Koninklijk Besluit van 21 november 1985, nr. 23, aan de gemeente toegekend. Dit nieuwe wapen is samengesteld uit de wapens die de drie voormalige gemeenten Ammerstol, Bergambacht en Berkenwoude al bezaten.¹ Het bestuur heeft zich bij het ontwerp van het logo voor de vereniging laten leiden door terug te grijpen op de meest oorspronkelijke situatie zoals we dat voor het grondgebied van het huidige Bergambacht in dertiende eeuw aantreffen.

Het grondgebied werd toen bestuurd door twee grootmachten. In het westelijke deel oefenden de Heren van de Lek namens de Graaf van Holland de rechtspraak uit, terwijl in het oostelijk deel de Heren van de Lede (later Arkel) dit namens het Domkapittel of Sint Maarten te Utrecht deden. Daarnaast was te Ammerstol de grafelijke tol gevestigd.²

Als samenstellende elementen voor het logo zijn genomen de familiewapens van de Heren van de Lek, van de Lede en de Graaf van Holland zoals zij dat midden in de dertiende eeuw voerden.

In het *Corpus Sigillorum Neerlandicorum* (CSN) zijn alle Nederlandse zegels tot 1300 afgebeeld en beschreven.³ Hierin treffen we onder andere de zegels aan van Hendrik van de Lek uit 1255⁴, waarvan de achterzijde van het zegel hieronder is afgedrukt (zie afb. 1), en van Jan van de Lede uit 1247⁵ (zie afb. 2) aan.

¹ H.C. 't Jong, Het wapen van de nieuwe gemeente Bergambacht, in: *De Nederlandsche Leeuw*, jrg. 1988, kolom 365-367.

² B. de Keijzer, Kastelen in de Krimpenerwaard e.o., in: *Historische Encyclopedie Krimpenerwaard*, jrg. 2005, blz. 97-117.

³ *Corpus Sigillorum Neerlandicorum*. De Nederlandsche zegels tot 1300. (Den Haag, 1937-1940).

⁴ CSN no. 1051 (voorzijde) en 1052 (achterzijde).

⁵ CSN no. 1044 (voorzijde).

Afb. 1. Hendrik van de Lek (1255)

Afb. 2. Jan van de Lede (1247).

Om de oorspronkelijk juridische tweedeling van het totale grondgebied van Bergambacht tot uitdrukking te brengen is gekozen om het wapen te delen in een linker en rechter de helft. Respectievelijk vertegenwoordigd door de familiewapens van de Heren van de Lek en van de Lede, terwijl in een hartschild het grafelijke wapen is opgenomen. Dit wapen verwijst dan naar de grafelijke tol gelegen te Ammerstol.

Het door het bestuur gekozen ontwerp is getekend door de heer H.K. Nagtegaal, voorheen werkzaam als projectleider heraldiek bij het Centraal Bureau voor Genealogie. Hij is auteur van het 'Heraldisch Vademecum'. Hij verzorgt onder andere aanvragen en registratie van persoonlijke (nieuw ontworpen) familiewapens (zie: www.nagtegaal.org).

Het heraldische logo van de vereniging kan als volgt omschreven worden. Gedeeld: I geschuinbalkt in zes stukken van rood en zilver, II in zilver twee beurtelings gekanteelde rode dwarsbalken van rood op een zilver veld. Hartschild in goud een rode leeuw, blauw getongd en genageld.